УДК 657.37

Т.М. СТОРОЖУК, к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку,
Університет державної фіскальної служби України

ТАКСОНОМІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ

Зміни, внесені до Закону України «Про бухгалтерський облік» і фінансову звітність в Україні» [1], призвели до появи в нашому обіході нового терміну «таксономія фінансової звітності». Відповідно до оновленої ст.1 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [1] таксономія фінансової звітності - це склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю.

Слово «таксономія» відповідно до енциклопедії та тлумачних словників [2] походить від грецького дієслова «tassein», яке означає «класифікувати» та іменника «nomos», що перекладається як «закон» або «наука». Разом переклад всього слова означає класифікацію певного знання. Термін «таксономія» має декілька значень. В широкому розумінні даний термін трактується як наука про об'єднання живих істот у групи на основі аналізу притаманних їм ознак. В більш вузькому – групування речей або принципів, що лежать в основі цього групування.

В кінці XX століття виникла тенденція розуміти під таксономією розділ систематики, тобто вчення про систему таксономічних категорій. Таксономія стала трактуватися як наука про принципи та способи класифікації й номенклатури складноорганізованих ієрархічних систем дійсності: органічного світу, об'єктів географії, геології, мовознавства, суспільства тощо. Таким чином, раніше даний термін використовувався лише до науки класифікації живих організмів, але згодом отримав ширше значення і сьогодні застосовується як до класифікації взагалі, так і до правил, що застосовуються до класифікації або групування речей чи принципів, що лежать в основі цього групування. Згідно з певною таксономією будь-що може бути об'єктом класифікації.

Тобто, таксономія використовується як синонім таких понять як «систематика», «класифікація». Завдання таксономії полягає у визначенні і теоретичному обґрунтуванні класифікаційних одиниць – таксонів, їх системи, супідрядності, співвідношення та обсягу. Таксономії часто мають ієрархічну структуру або створюються у формі мережі, а тому так само як і елементи представляють взаємозв'язки.

Отже, відповідно до деякої таксономічної схеми, будь-що може бути розподілено на групи, у якій буде узагальнення від простого до складного чи навпаки. Таксономії, які складені з таксономічних одиниць, відомих як таксони, зазвичай знаходяться у ієрархічній структурі, показуючи відношення між батьківськими та дочірніми лініями.

Тому, виходячи із вищезазначеного, вважаємо більш точним визначення «таксономії фінансової звітності» подане К. Рафальською [3] як набір статей і показників фінансової звітності та її елементів, що підлягають розкриттю, а також взаємозв'язків між ними та іншими елементами таксономії. Таке трактування

таксономії по відношенню до фінансової звітності є більш підходящим, оскільки робить акцент, що це не просто перелік показників, статей та елементів, а і взаємозв'язки між ними та іншими елементами таксономії.

Основною складовою будь-якої форми звітності є стаття, що представляє собою елемент фінансового звіту, який відповідає критеріям, установленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [4]. Статті звітності взаємопов'язані між собою, і часто взаємозалежні. Так, між показниками усіх форм фінансової звітності існує взаємозв'язок та взаємоузгодженість. Крім того, існує взаємозв'язок між показники фінансової та інших видів звітності (статистичної, галузевої, внутрішньогосподарської, податкової тощо).

Таксономія фінансової звітності затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку. Тобто, розробкою таксономії фінансової звітності займається Міністерство фінансів України. Наразі відсутні прийняті нормативні акти, що затверджують таксономію фінансової звітності.

Згідно зі внесеними змінами до Закону України «Про бухгалтерський облік» і фінансову звітність в Україні» [1] фінансова та консолідована фінансова звітність за міжнародними стандартами складається на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами. Відповідно підприємства, що становлять суспільний інтерес, великі підприємства, публічні акціонерні товариства повинні складати та подавати фінансову звітність органам державної влади за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі вже з 2019 року. Таксономія МСФЗ (IFRS Taxonomy) – це проект під егідою Ради з МСФЗ, у межах якого систематизуються та подаються в електронному вигляді показники, що підлягають розкриттю відповідно до МСФЗ. Інакше кажучи, це електронне подання звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності. Таксономія МСФЗ складається з елементів, які слід враховувати відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, а також з елементів, які МСФЗ не вимагаються, проте широко використовуються компаніями у всьому світі. Таксономія фінансової звітності за МСФЗ для створення звітності суб'єктами господарювання України в єдиному електронному форматі представлено в проекті наказу «Про затвердження Таксономії фінансової звітності» [5]. Проектом передбачено затвердити Таксономію фінансової звітності (переклад статей Таксономії фінансової звітності), випущеної Фондом міжнародних стандартів фінансової звітності для складання та подання фінансової звітність за МСФЗ.

З технічної точки зору, таксономія базується на XBRL – відкритому стандарті для подання фінансової звітності в електронному вигляді. XBRL (eXtensible Business Reporting Language) означає «Розширювана мова ділової звітності». Це не форма звітності, це поширений в світі стандарт подання в електронному вигляді ділової інформації, в даному разі фінансової звітності. XBRL - це гнучка технологія, розроблена для ефективного обміну діловою інформацією між різними користувачами, а до її основних переваг належать:

– можливість застосування в будь-якій країні світу незалежно від національних особливостей;

– можливість використання всіма учасниками ринку України;

– швидкість і автоматичність формування звітності, в тому числі консолідованої;

– більші аналітичні можливості звітності з метою прийняття управлінських рішень користувачами;

– можливість подальшої обробки і аналізу даних звітності;

– дає можливість розуміння ризиків і перспектив підприємства;

– можливість подальшого розширення на інші види звітності;

– можливість створення звітності навіть у межах однієї організації чи бізнес-процесу, що дозволяє розширювана структура XBRL.

Використання таксономії фінансової звітності за МСФЗ полегшить компаніям підготовку фінансової звітності, а користувачам полегшить процес обробки і аналізу, чим принесе користь і суб'єктам господарювання і державі та дозволить пришвидшити інтеграцію України в світовий економічний простір.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні Закон України URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14.
1. Вікіпедія URL: https://uk.wikipedia.org/wiki.
2. Рафальська К. У чому плюс нової електронної фінзвітності //НВ Бізнес URL: https://biz.nv.ua/ukr/experts/rafalskaya_e/u-chomu-pljus-novoji-elektronnoji-sistemi-finzvitnosti-2410663.html.
3. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13.
4. Проект наказу «Про затвердження Таксономії фінансової звітності» URL:https://zakon.help/article/proekt-oficiinoi-ukrainskoi-taksonomii-finansovoi/.
5. Безверхий К. В. Методичні засади формування інтегрованої звітності підприємства. Облік і фінанси. 2014. № 3(65). С. 9–14.
6. Мельничук Б. В. Розвиток аудиторського обслуговування аграрного сектору України. Облік і фінанси АПК. 2011. №2. С. 69-72.

Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут обліку і фінансів НААН
Євразійська Рада Сертифікованих Бухгалтерів і Аудиторів
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Науково-виробничий журнал «Облік і фінанси»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ФІНАНСІВ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Матеріали
XI Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої
100-річчю Національної академії аграрних наук України,
60-річчю наукової школи з бухгалтерського обліку
ННЦ «Інститут аграрної економіки» та **25-річчю** її
експериментальної бази

(7 грудня 2018 р., м. Київ)

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2018

УДК [657+336]:631(477)
Є 24

Редакційна колегія

Жук В. М., д.е.н., професор, академік НААН, *Лупенко Ю. О.*, д.е.н., професор, академік НААН, *Панадій О. П.*, к.е.н., *Мельничук Б. В.*, к.е.н., *Остапчук С. М.*, к.е.н.

Адреса редакційної колегії:
03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
Тел./факс +38 (044) 259-01-25
E-mail: conff@faaf.org.ua

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту обліку і фінансів *(протокол № 6 від 15.11.2018 р.)*

Посвідчення УкрІНТЕІ № 459 від 28 вересня 2018 року

Є 24 **Європейський вектор розвитку бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки:** матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. (7 грудня 2018 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю.С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. 220 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки в умовах євроінтеграції. Значну увагу приділено дослідженню питань трансформації бухгалтерського обліку та звітності в контексті світових інтеграційних процесів, гармонізації аудиту з вимогами директив ЄС. Розкрито необхідність поглиблення наукового забезпечення фінансів та оподаткування аграрних підприємств.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності спеціалістів з бухгалтерського обліку та фінансів, молодих науковців, викладачів вузів, наукових співробітників.

УДК [657+336]:631(477)

© Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки», 2018

ЗМІСТ

Вітальне слово 8

Резолюція XI Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор розвитку бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки» 10

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ 13

Алєксєєнко С.А. Облікове забезпечення управління витратами на оплату праці як основа вирішення соціальних проблем 13
Бардаш С.В., Осадча Т.С. Ідентифікація взаємозв'язку рентних відносин та трансакційних витрат 16
Воляк Л.Р. Аналітична оцінка стану зносу основних засобів в Україні 18
Гершман Ю.В. Звітність з плати за землю: правові вимоги та перспективи спрощення 20
Голуб Н.О. Екологічні аспекти бухгалтерського обліку для управління підприємством 22
Демчук О.М., Що необхідно знати роботодавцю про порядок та особливості призначення пенсій 24
Дружинська Н.С. Особливості ведення лісового господарства та їх вплив на обліковий процес 27
Жук В.М. Здобутки та перспективи роботи наукової школи з бухгалтерського обліку в АПК ННЦ «Інститут аграрної економіки» ... 30
Канцуров О.О. Перспективи інституціональних перетворень у сфері бухгалтерського обліку та аудиту 32
Коваль О.В. Проблеми автоматизації бухгалтерського обліку у зв'язку з переходом на Міжнародні стандарти фінансової звітності 35
Кучеркова С.О. Вдосконалення класифікації витрат для цілей управлінського та бухгалтерського обліків 37
Левченко О.П. Посадова інструкція бухгалтера: необхідність внутрішнього регламенту в організації роботи облікових працівників 39
Лукова О.С. Використання фінансових інструментів: обліково-контрольні аспекти 42
Микульський В.С. Диджиталізація обліку в сільському господарстві: тенденції та перспективи 44
Момотлива Г.П. Облік витрат на виробництво та аналіз собівартості продукції зернових культур 47
Падій І.О. Облікова політка щодо формування резервів на сільськогосподарських підприємствах 50

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ 107

Вдовенко Л.О., Тітов Д.В. Проблеми розвитку сільських територіальних громад 107
Могилова М.М. Удосконалення моніторингу формування об'єднаних територіальних громад як основи інформаційного забезпечення реформи децентралізації в Україні 109
Соколенко Л.Ф. Трансформація фінансової звітності України до міжнародних стандартів 112
Ткаченко Н.А. Колективно-договірне регулювання трудових відносин в сільськогосподарських підприємствах 114
Ющенко Н.Л. Розвиток приватно-державного партнерства в інформаційному забезпеченні процесу прийняття рішень в соціальній та економічній сфері 116

РОЗВИТОК ЗВІТНОСТІ: ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, ВІДОМЧА СТАТИСТИКА, ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ 118

Бабіч І.І., Нагірська К.Є. Бенчмаркетингова політика в стратегічному управлінському обліку 118
Коваль Л.В. Вплив реорганізації на баланс підприємства 120
Костякова А.А. Звіт про управління: облікові новації 2018 року 121
Малишкін О.І. Щодо інформаційних джерел звіту про платежі на користь держави 124
Савчук В.К. До визначення собівартості продукції 127
Садовська І.Б. Інжинірингова теорія управлінського обліку: що далі? 129
Стецюк Л.С. Актуальні питання складання, подання та оприлюднення фінансової звітності 131
Сторожук Т.М. Таксономія фінансової звітності за МСФЗ 134

РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ АУДИТУ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ 137

Волошина О.В. Внутрішній аудит в корпоративному управлінні 137
Гуцаленко Л.В. Проблеми реалізації функцій внутрішнього аудиту 139
Здирко Н.Г. Проблемні аспекти організації державного фінансового контролю в Україні 141
Ковальова Д.Є. Методика аудиту МШП на підприємстві 144